

Historien

1893

Fergen har sin opprinnelse fra USA.

1897

Finansmannen Knut Wallenberg og hans bror Gustav lot seg inspirere av fergene på Hudson River. De hadde beskyttet ror og propell, som arbeidet samtidig i begge ender og var lett manøvrerbare. Sjøegenskapene var gode. Fergene hadde lang stangkjøel og kunne gå med baugen rett mot bryggen.

De var på den tiden revolusjonerende.

Pendelfergene knyttet den amerikanske jernbanens endestasjoner på New Jersey- siden til Manhattan.

Fergene ble et forbilde for brødrene og de lot bygge 2 dampferger ved Søndra Varvet i Stockholm i 1893.

Det ble bygget flere like passasjerferger til den store industriutstillingen på Djurgården i 1897 (15.5 - 3.10). Den skulle vise svensk og norsk industris utvikling i anledning unionskongen Oscar II's 25 års feiring som regent. Både utstillingen og fergene ble finansiert av Svenska Enskilda Banken, som brødrene i prinsippet eide.

I **februar 1898** ble en av fergene "Nybron 1" solgt til Huk-selskapet på Bygdø for kr. 25 000 og i mai seilt via Gøtakanalen til Kristiania, der den fikk navnet "Framnæs." Den ble satt i rute mellom Bygdø og Skillebæk. Det er sagt at ingeniøren Sam Eyde, senere

grunnlegger av Norsk Hydro, fikk handelen i orden.

Han hadde gode forbindelser både i Stockholm, der han ble gift, og på Bygdø, der han hadde familie i P.T. Mallings vei. Selv kjøpte han hele Huk-eiendommen samt Bygdølund og bosatte seg der.

I Langvigbukten hadde han sin egen to-masters store dampyacht.

Sommeren 1898 ble det igangsatt bygging av "Framnæs 2"

ved Aker Mek. Verksted for kr. 36 000.

Den ble satt i rute mellom Bygdø og Pipervigen. **1908** Det ble bygget i alt 5 Framnæs-ferger i Norge fra 1898-1914. "Framnæs 3"

var bygg nr. 1 ved Moss Verft i 1908. Ifølge verftets leveringsbeskrivelse, som er funnet i Riksarkivet, er den "I alle Dele høist moderne og elegant utstyret".

Den gikk i rute i Frognerkilen mellom Framnæs brygge/ Skillebæk på Kristiania-siden, Benneches brygge/Dronningen og Oscarshal på Bygdø. Et gjenfunnet rutekart fra 1909 viser dette.

Se rutekart under Stiftelsen.

P.g.a. driftsomstendigheter under 1. Verdenskrig ble 3 av fergene overflødig og solgt til Vestlandet. 2 av fergene gikk til Bergen der de ble omdøpt til "Oldernæs" og "Uren". Den tredje fergen, som kom hit til Kristiansund, var altså den eneste som beholdt navnet "Framnæs".

1916 "Framnæs 3" ble solgt fra Huk-selskapet til Christiansund Dampbaadsamlag for Kr.30.000. **1917** "Framnæs 3" seilte for egen maskin rundt kysten fra Kristiania til Kristiansund med initiativtaker og disponent i Dampbaadsamlaget, Just Endresen, om bord.

Turen til Kristiansund ble opplevelsesrik. Det var mot slutten av 1. Verdenskrig og underveis berget "Framnæs 3" krigsforliste sjøfolk og den ble også stoppet og visitert av Marinen.

I September ankom "Framnæs 3" Kristiansund havn og ble satt i trafikk mellom Kirkelandet, som er hovedøya i byen, og Nordlandet, populært kalt Marokko. Senere kom også Innlandet til, øya som populært blir kalt Tahiti. I 34 år var fergen med på å prege det daglige havnebildet og var den mest populære sundbåten å reise med.

P.g.a. økte driftsomkostninger med 3 manns besetning og økte kullpriser gjennom 2. Verdenskrig ble den som den siste damp-sundbåt gjennom 75 år tatt ut av trafikk

20.2. 1951

, nedrigget i

1956

og solgt som lekter til Rørvik i Nord-Trøndelag der Heide i Kristiansund hadde et fryseanlegg.

1993

Brødrene Trond og Terje Myrhaug lanserte ideen om å gjenoppbygge den populære

passasjerfergen.

2003 Havna i Kristiansund har alltid vært livsnerven for kommunikasjon mellom innbyggerne på de 3 øyene eller landene, som de kalles i Kristiansund. Mange savnet den "staselige dampfergen, som gled mellom landene". I dette året ble det enighet om å gjenoppbygge "Framnæs" i regi av Stiftelsen Framnæs. Den vil få mange originale utstyrsdetaljer fra den opprinnelige fergen. Forøvrig er den bygget etter moderne prinsipper for sikkerhet, miljø og fremdrift. Et komplett dampanlegg med den originale dampmaskinen kan demonstreres.

2012 Den 16.6.2012 tar 2000 mennesker imot den nye Framnæs-fergen ved Piren.

Drift "Framnæs" eies av Stiftelsen Framnæs og drives av Kristiansund Kommunale Sundbåtvesen. Selskapet er verdens eldste kollektive transportselskap i kontinuerlig drift siden 1876. «Framnæs» går delvis i ordinær rutefart, sightseeing og kan chartres.

Tlf. 92851744